

ÎNCHEIERE

20 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Aliona Donos

soluționând conflictul de competență jurisdicțională apărut între Judecătoria Bălți, sediul central și Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Proprietății Publice împotriva Agenției Servicii Publice și împotriva lui Andronic Ion și Andronic Lilia privind rectificarea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile,

c o n s t a t ă:

La 16 mai 2023, Agenția Proprietății Publice a depus la Judecătoria Bălți, sediul Sângerei acțiune în contencios administrativ împotriva Agenției Servicii Publice și împotriva lui Andronic Ion și Andronic Lilia privind rectificarea înscrierilor în Registrul bunurilor imobile.

Prin încheierea din 22 mai 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei, a fost declinată competența de la examinarea cauzei în folosul completului de judecată specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Prin încheierea din 30 mai 2023 a Președintelui interimar al Judecătoriei Bălți, cauza a fost supusă redistribuirii judecătorilor specializați în examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Prin încheierea din 31 mai 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul central s-a dispus transmiterea cererii de chemare în judecată a reclamantei Agenția Proprietății Publice împotriva Agenției Servicii Publice și împotriva lui Andronic Ion și Andronic Lilia cu privire la rectificarea înscrierilor în Registrul bunurilor imobile, Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pentru examinare după competență.

Prin încheierea din 20 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost suspendată examinarea cauzei menționate și transmisă cauza pentru soluționarea conflictului de competență.

Examinând conflictul negativ de competență jurisdicțională ivit între Judecătoria Bălți și Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră, că competență să judece cauza de contencios administrativ este judecătorul specializat în materia de drept comun al Judecătoriei Bălți, din următoarele motive.

În conformitate cu art.5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea

legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform art.200 alin.(3) și (4) din Codul administrativ, conflictul de competență dintre judecătoriile din jurisdicția diferitor curți de apel, dintre o judecătorie și o curte de apel sau dintre două curți de apel se soluționează de către Curtea Supremă de Justiție.

Conflictul de competență se soluționează fără citarea participanților la proces, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.

Potrivit art.10 alin.(1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Din prevederile art.11 din Codul administrativ rezultă că, actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel. Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă.

Distinct de cele menționate, prevederile art. 438 alin. (1) Cod civil, când o înregistrare, înregistrare provizorie sau notare efectuată în registru nu corespunde cu situația juridică reală, se poate cere rectificarea acesteia. Prin rectificare se înțelege radierea, îndreptarea sau corectarea oricărei înregistrări, înregistrări provizorii sau notări inexacte efectuate în registru. Situația juridică reală trebuie să rezulte dintr-o recunoaștere făcută de titularul înregistrării, al înregistrării provizorii sau al notării a cărei rectificare se solicită, prin declarație dată în forma cerută de lege, ori dintr-o hotărâre judecătorească irevocabilă pronunțată împotriva acestuia, prin care s-a admis acțiunea de fond.

La fel, art. 2 din Legea cadastrului bunurilor imobile prevede că, înregistrare de stat a drepturilor asupra bunului imobil este înscrierea în registrul bunurilor imobile a bunului imobil și a componentelor lui, înregistrarea drepturilor, înscrierea titularilor de drepturi, notarea altor drepturi, a faptelor și raporturilor juridice prevăzute de legislație, precum și efectuarea modificărilor în registrul bunurilor imobile, iar efectuarea modificărilor în registrul bunurilor imobile reprezintă orice înscriere efectuată în registrul bunurilor imobile *alta decât înregistrarea* de stat primară și înregistrarea de stat curentă, precum și orice radiere a înscrierilor. La rândul său, art. 38 din aceeași lege prevede cazurile de rectificare, modificare și corectare al erorilor materiale.

La caz, reclamanta s-a adresat în instanță, solicitând rectificarea înregistrării dreptului de proprietate asupra unui teren care a aparținut lui Andronic Ion și Andronic Lilia, însă în urma unei hotărâri irevocabile fiind anulat actul juridic care a stat la baza înregistrării dreptului, prin înregistrarea întregului bun imobil după Statul Republica Moldova, or între timp s-a constatat că terenul inițial a fost divizat în două terenuri.

Astfel, dincolo de temeiurile invocate în susținerea acțiunii, dincolo de faptul că pe lângă Andronic Ion și Andronic Lilia, reclamanta a indicat drept pârâtă și Agenția Servicii Publice, se atestă că reclamanta nu contestă careva acte administrative al Agenției Servicii Publice, în sensul Codului administrativ (cum ar

fi spre exemplu decizia de refuz a înregistrării drepturilor) și nu are careva solicitări față de această instituție publică, iar pretențiile acesteia pot fi soluționate prin prisma legislației civile de către instanța de drept comun.

Or, la caz, Agenția Servicii Publice este deținătorul Registrului public, iar potrivit art. 441 alin. (3) din Codul civil, participarea instituție nu este necesară, hotărârea fiindu-i opozabilă, fapt care infirmă aplicabilitatea normelor legale cu privire la competența instanțelor *de la sediul autorității publice*.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție mai notează că, deși Codul de procedură civilă la art. 33 alin. (1) prevede expres că, instanțele judecătorești judecă toate cauzele civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice și autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime încălcate sau contestate, cauze pentru care legea nu prevede competența altor organe, Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei, *contrar normei enunțate*, prin încheierea din 22 mai 2022 *a declinat competență* în favoarea completului specializat în materie de contencios administrativ din cadrul Judecătoriei Bălți.

În coerența celor expuse Completul de judecată al Curții Supreme de justiție atestă că, de fapt, acțiunea de rectificare este îndreptată împotriva lui Andronic Ion și Andronic Lilia și este, în primul rând, o acțiune civilă, care urmează a fi examinată de instanța de drept comun de la domiciliul persoanelor fizice.

Căile procedurale asigură persoanelor interesate accesul la o instanță de judecată, căreia prin lege i s-a stabilit competența de a hotărî, iar pentru ca dreptul de acces la o instanță să fie respectat, trebuie ca instanța în fața căreia este adusă cauza să se bucure de jurisdicție deplină, adică instanța trebuie să fie competentă să analizeze atât aspectele de fapt, cât și pe cele de drept ale cauzei. Acest mod de reglementare al dreptului de acces la justiție este în concordanță cu principiile Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, potrivit cărora exercitarea dreptului de acces la justiție presupune tocmai asigurarea accesului oricărei persoane la un tribunal instituit de lege, adică garantarea unei proceduri judiciare în fața căreia să se poată realiza, efectiv, acest drept.

Din considerentul că un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va soluționa conflictul negativ de competență, prin constatarea competenței Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei la examinarea cauzei civile, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Proprietății Publice împotriva Agenției Servicii Publice și împotriva lui Andronic Ion și Andronic Lilia privind rectificarea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile.

Conform art.191, art.200 alin.(3), art.230 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se constată competența Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei la examinarea cauzei civile, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Proprietății Publice împotriva Agenției Servicii Publice și împotriva lui Andronic Ion și Andronic Lilia privind rectificarea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile.

Cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Proprietății Publice împotriva Agenției Servicii Publice și împotriva lui Andronic

Ion și Andronic Lilia privind rectificarea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile,
se remite Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei, pentru examinare în fond.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte,
judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Aliona Donos